

Til Utenriksdepartementet, Finansdepartementet, Toll- og avgiftsdirektoratet

Fra NorStella, Utvalg for internasjonal handelsforenkling

Behov for forenklinger av det norske GSP-systemet

Tatt i betraktning målsettingen med GSP-programmet om enklere og rimeligere markedstilgang for varer fra utviklingsland virker det norske GSP-systemet i dag delvis mot sin hensikt. Dette fører til atskillig merarbeid både for u-landseksportører, norske importører, tollvesenet i EU og i Norge, noe som neppe kan sies å være i tråd med GSP-målsettingen.

Dagens situasjon

Dersom en vare i dag har frihandelsopprinnelse (f.eks. fra Marokko) kan en EU-importør fra for eksempel Danmark utstede fakturaerklæring ved reeksport til Norge. I dette ligger at norske tollmyndighetene stoler på at den danske bedriften kun utsteder erklæringer for produkter de kan bevise har marokkansk frihandelsopprinnelse. Dersom tilsvarende produkter kommer fra et GSP-land holder det under nåværende system IKKE med at den danske bedriften utsteder en opprinnelseserklæring. Den må i tillegg utstede et erstatningssertifikat. Dette er både tids- og ressurskrevende. Dersom varene tilfeldigvis kommer fra et GSP-land har myndighetene ikke tiltro til at en EU-importør har den samme kontrollen som om det var frihandelsvarer. Under begge systemene er det identiske dokumentasjonskrav på den som utsteder opprinnelsesbeviset – det vil si at varene skal følges med opprinnelsesdokumentasjon ved innførselen.

Utstedelsen og håndteringen av GSP erstatningssertifikater er beviselig en tidkrevende prosess både for eksportør, importør og tollmyndighetene i så vel EU som Norge. Dette fordi det i praksis ofte kan være en rekke bevis som må utstedes for en enkelt forsendelse. Det medfører igjen betydelige og fordyrende forsinkelser. Ved flere tilfeller har ikke GSP erstatningssertifikatene fulgt vareforsendelsen. Dette har igjen medført at norsk importør må søke om refusjon i ettertid. Systemet har for enkelte bedrifter blitt så ressurskrevende at den norske importøren ikke har sett det som hensiktsmessig å kreve de tollpreferansene de har rett på.

Forslag til løsninger:

1. Vi ønsker at norske myndigheter går i dialog med EU for å lempe på sertifikatkravene i handelen med GSP varer mellom EU-land og Norge og eventuelt Sveits. Målet må være at dagens "godkjent eksportør" system også kan gjelde for GSP-produkter i handelen mellom EU og Norge.

2. Norge må i tillegg lempe på dagens dokumentasjonskrav ved innførselen - uavhengig av hva EU aksepterer. Dette kan blant annet gjøres ved å akseptere erklæringer utstedt av EU eksportør. En slik løsning vil medføre at norske myndigheter sannsynligvis vil miste kontrollmuligheten av bevis utstedt i EU. Ettersom problemstillingen kun gjelder for enkelte tekstilprodukter (hvor vi fortsatt har toll) vil dette sannsynligvis ikke medføre urettmessige tap av tollinntekter av betydning.